

Praha 20. 12. 2007

60

Hospitalizace v nemocnicích ČR v roce 2006

Hospitalization in hospitals in the CR in 2006

Souhrn

Tato aktuální informace poskytuje údaje o ukončených hospitalizacích pacientů v nemocnicích včetně fakultních nemocnic a nemocnic následné péče v České republice v roce 2006 z dat Národního registru hospitalizovaných. Počet hospitalizací se od roku 2000 s mírnými výkyvy zvýšil o 7% na 22 131 v přepočtu na 100 tisíc obyvatel. Průměrná ošetrovací doba v tomto období naopak poklesla téměř o 1 den na 7,2 dne. Dále se zvýšil průměrný věk hospitalizovaného pacienta o více než 2 roky na 47,5 let. U 3 případů hospitalizace z 10 byla provedena operace a každá 40. hospitalizace skončila úmrtím v nemocnici.

Summary

This Topical Information presents data about hospitalisations of patients in the hospitals of the Czech Republic in 2006 based on evidence from the National Register of Hospitalised. In comparison with year 2000 the number of hospitalisations increased with slight fluctuations by 7 % to 22 131 cases per 100 000 inhabitants. During the same period 2000 – 2006, the average length of stay decreased by 1 day to 7.2 days. The average age of hospitalised persons increased by more than 2 years and reached 47.5 years in 2006. There were about 3 surgeries performed per every 10 hospitalizations, and every 40th hospitalization resulted in death in the hospital.

V roce 2006 došlo k revizi dat z Národního registru hospitalizovaných. Data byla při zpracování očištěna od duplicitních záznamů hospitalizací vzniklých vlivem překladů v rámci jednoho oddělení. Výsledná úprava se projevila ve snížení počtu případů hospitalizace a došlo tak ke zpřesnění tohoto ukazatele. Jeden případ hospitalizace tak odpovídá ukončenému pobytu pacienta s určitou základní hospitalizační diagnózou na jednom oddělení zdravotnického zařízení v daném roce sledování. Takto byla zpětně očištěna data od roku 2000, přičemž počet strávených dnů v nemocnicích zůstává stejný. Snížení počtu hospitalizací se pohybovalo maximálně do výše 5 %. Následující informace vychází z takto nově upravených dat.

V roce 2006 proběhlo v nemocnicích 2 272 tisíc hospitalizací, z toho 57 % u žen a 43 % u mužů. Po předchozím nárůstu počtu hospitalizací mezi roky 2000 až 2005 v přepočtu na obyvatelstvo o 10 % došlo v roce 2006 k poklesu počtu hospitalizací o 3 %. V roce 2006 se také snížil v přepočtu na obyvatele celkový počet dnů strávených v nemocnici o 5 %. Vlivem výše zmiňovaného očištění dat došlo k navýšení průměrného trvání jednoho případu hospitalizace v roce 2000 z původních 7,9 na 8,1. Tento fakt ovšem neovlivnil pokračující trend poklesu průměrné délky hospitalizace. Mezi lety 2000 až 2006 došlo k poklesu tohoto ukazatele téměř o jeden den na 7,2 dne, a to i přes rostoucí průměrný věk hospitalizovaných, který se ve stejném období zvýšil více než o dva roky na 47,5 let.

Pacienti jsou nejčastěji hospitalizováni na interních odděleních, kde v roce 2006 proběhlo v úhrnu 416 tisíc hospitalizací s celkovým podílem 20 % všech prstonaných dnů v nemocnicích. Průměrná délka hospitalizace na interním oddělení byla 7,7 dne a průměrný věk pacientů 66,5 let. S počtem dosahujícím téměř 361 tisíc hospitalizací a 14 % podílem prstonaných dnů dále následují chirurgická oddělení. Nejdelší průměrnou ošetrovací délku případu hospitalizace vykázala oddělení ošetrovatelské péče (44,6 dne) a dále pak psychiatrická oddělení (20,5 dne).

Hospitalizovanost obyvatelstva je různá z hlediska pohlaví a věku. Již od narození, kdy projde nemocnicí téměř každý, dochází ke snižování zdravotních rizik způsobujících nutnost hospitalizace. Následně se v dospělosti zdravotní rizika s přibývajícím věkem naopak zvyšují. Z hlediska pohlaví se mezi hospitalizovanými vyskytují častěji ženy než muži. Příčina spočívá jednak v převažujícím počtu žen ve vyšších věkových skupinách obyvatel, jednak ve zvýšené četnosti hospitalizací žen z důvodu těhotenství a následného porodu. Pokud však tyto faktory vyloučíme, připadá více hospitalizací na muže.

Průměrná délka hospitalizace mužů a žen byla v roce 2006 téměř stejná (7,2), ale liší se z hlediska věku. Zatímco, v prvních 20 letech života je téměř shodná, ve věku mezi 20 a 60 lety vykazují delší dobu hospitalizace muži. Naopak ve vyšších věkových skupinách převyšují muže v průměrné délce jednoho případu hospitalizace ženy. Určitý vliv zde má krátkodobá hospitalizovanost žen v reprodukčním věku, ale také celkově rozdílná intenzita a struktura nemocnosti žen a jejich nižší úmrtnost ve vyšším věku.

Nejčastější příčinou hospitalizace v ČR byly opět nemoci oběhové soustavy, jejichž podíl v roce 2006 činil 15 %. Od roku 2004 počet hospitalizací na nemoci oběhové soustavy v přepočtu na 100 000 obyvatel poklesl o 7 % na 3 368 případů (3 561 u mužů a 3 183 u žen). Průměrná doba léčení jednoho případu byla 9,6 dne. Průměrný věk hospitalizovaných 67,3 let je v porovnání s ostatními příčinami nejvyšší. U žen je průměrná doba léčení o více než 2 dny delší než u mužů a průměrný věk hospitalizovaných o 5 let vyšší. U 12 % hospitalizací byla provedena operace a 6,2 % hospitalizací skončilo smrtí pacienta v nemocnici. Závažnost nemocí oběhové soustavy spočívá také v největším objemu dnů strávených v nemocnici s podílem 20 % z celkového počtu ošetrovacích dní.

Z hlediska počtu ošetrovacích dnů představují druhou nejzávažnější skupinu onemocnění novotvary, které jsou příčinou dalších 10 % dní strávených v nemocnici. Hospitalizace na novotvary končí smrtí nejčastěji ze všech kapitol MKN - 10, a to v 6,7 % případů. Operovanost zde dosahuje až 40 % případů hospitalizace. Průměrný věk pacientů s tímto onemocněním je 60 let a délka hospitalizace dosahuje průměrně 8,5 dne.

Počet dnů strávených v nemocnici z důvodu novotvarů s podílem 9,1 % u žen mírně přesahuje podíl 9,7 % nemocí svalové a kosterní soustavy. Hospitalizované ženy s tímto onemocněním vykazují o více než 6 let vyšší průměrný věk a téměř o dva dny delší průměrnou dobu hospitalizace než muži.

Nejvýraznější rozdíl mezi pohlavími se projevuje v přepočtu na obyvatele s téměř dvojnásobnou četností hospitalizací žen u nemocí močové a pohlavní soustavy. Naopak u vnějších příčin nemocnosti, jako jsou poranění a otravy, se projevuje o 38 % vyšší četnost hospitalizací mužů. V případě vnějších příčin je u hospitalizovaných mužů výrazně nižší průměrný věk o 14 let, což lze vysvětlit vyšším zastoupením prováděných rizikových aktivit v zaměstnání i ve volném čase. V průměrné délce hospitalizace se u žen projevuje výrazně delší hospitalizační doba u duševních nemocí a poruch chování, a to o více než 3 dny. Tato onemocnění se zároveň vyznačují celkově nejdelší dobou trvání jednoho případu hospitalizace s průměrnou délkou 15,3 dne.

Regionální diferencovanost hospitalizovanosti se projevuje ve dvou rovinách, jednak z hlediska místa hospitalizace pacienta a jednak dle jeho trvalého bydliště. První pohled poskytuje informaci o rozsahu a kvalitě péče v jednotlivých krajích a druhý hodnotí nemocnost obyvatel krajů. Vzájemné propojení těchto dvou pohledů pak podává informaci o spádovosti obyvatel do zdravotnické péče nemocnic v jednotlivých regionech.

Největší objem péče v počtu hospitalizací poskytují nemocnice v Hl. m. Praze, a to i z hlediska úhrnu prostonaných dnů pacientů s podílem 15 % ze všech dnů strávených v nemocnicích ČR. Dále to jsou nemocnice v Jihomoravském (13 %) a Moravskoslezském kraji (12 %). Hl. m. Praha vykazuje také nejvyšší podíl (37 %) hospitalizovaných pacientů s trvalým bydlištěm v jiném kraji. Naopak v Moravskoslezském a Ústeckém kraji tento podíl činí méně než 4 %. Největší podíl 30 % hospitalizovaných mimo kraj svého bydliště vykazuje Středočeský kraj, dále pak s 19 % Liberecký, Pardubický a Karlovarský kraj. Naopak nejmenší podíl 4 % hospitalizovaných mimo kraj bydliště byl zaznamenán u osob bydlících v Jihomoravském kraji.

Zvýšenou nemocností trvale bydlících osob na území příslušného kraje se vyznačuje z hlediska hospitalizovanosti Ústecký kraj, kde na 1000 obyvatel připadá 251 případů hospitalizace a také Liberecký kraj s počtem 249 případů. Zvýšenou úroveň nemocnosti podtrhuje i nižší průměrný věk pacientů v Ústeckém kraji (46,1). Naopak nejnižší počet 183 případů hospitalizace na 1 000 obyvatel kraje vykazuje opět Hl. m. Praha, kde trvale bydlící hospitalizovaní zároveň vykazují nejdelší průměrnou dobu hospitalizace (7,9) a nejvyšší průměrný věk (48,7).

Vypracoval: Ing. Jan Žofka

Hospitalizovaní podle příčin hospitalizace v ČR v roce 2006

Kapitola (MKN-10)		Počet případů hospitalizace				Průměrná ošetrovací doba ve dnech		Průměrný věk	
		absolutně		na 100 000 obyvatel		muži	ženy	muži	ženy
		muži	ženy	muži	ženy				
I.	Některé infekční a parazitární nemoci	25 842	26 922	515,5	512,4	8,1	7,5	33,3	38,5
II.	Novotvary	94 012	101 665	1 875,4	1 935,1	8,6	8,3	61,8	58,2
III.	Nemoci krve, krvetvorných orgánů a ... imunity	5 170	7 104	103,1	135,2	7,7	8,5	51,0	59,6
IV.	Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	21 329	29 575	425,5	562,9	10,0	9,0	53,0	57,4
V.	Poruchy duševní a poruchy chování	15 282	16 118	304,8	306,8	13,7	16,9	37,3	43,6
VI.	Nemoci nervové soustavy	29 305	30 557	584,6	581,6	7,6	7,6	46,8	49,9
VII.	Nemoci oka a očních adnex	24 199	38 040	482,7	724,1	3,4	3,2	62,1	67,5
VIII.	Nemoci ucha a bradavkového výběžku	8 414	8 505	167,8	161,9	5,8	6,3	36,4	43,0
IX.	Nemoci oběhové soustavy	178 518	167 214	3 561,1	3 182,8	8,5	10,8	64,7	70,0
X.	Nemoci dýchací soustavy	81 116	62 800	1 618,1	1 195,4	6,6	6,7	33,6	36,1
XI.	Nemoci trávicí soustavy	101 798	101 426	2 030,7	1 930,6	6,5	6,8	49,7	52,7
XII.	Nemoci kůže a podkožního vaziva	15 712	15 014	313,4	285,8	10,5	10,5	44,5	47,7
XIII.	Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	77 048	98 165	1 537,0	1 868,5	7,5	9,1	50,3	56,8
XIV.	Nemoci močové a pohlavní soustavy	57 831	120 579	1 153,6	2 295,2	5,5	4,2	52,7	47,3
XV.	Těhotenství, porod a šestinedělí	x	162 870	x	3 100,1	x	5,3	x	28,6
XVI.	Některé stavy vzniklé v perinatálním období	14 034	11 562	280,0	220,1	9,9	10,3	0,0	0,0
XVII.	Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality	7 756	6 023	154,7	114,6	5,8	6,0	10,1	14,9
XVIII.	Příznaky, znaky a ... nálezy nezařazené jinde	49 211	62 142	981,7	1 182,8	5,3	5,4	46,9	47,6
XIX.	Poranění, otravy a ... následky vnějších příčin	107 126	81 206	2 137,0	1 545,7	6,4	9,1	38,6	52,7
XXI.	Faktory ovlivňující zdrav. stav a kontakt se zdr. službami	71 923	138 958	1 434,7	2 645,0	5,4	4,8	18,7	26,2
	Celkem	985 626	1 286 445	19 661,3	24 486,8	7,2	7,2	47,3	47,6

Hospitalizovaní podle kraje hospitalizace a bydliště v ČR v roce 2006

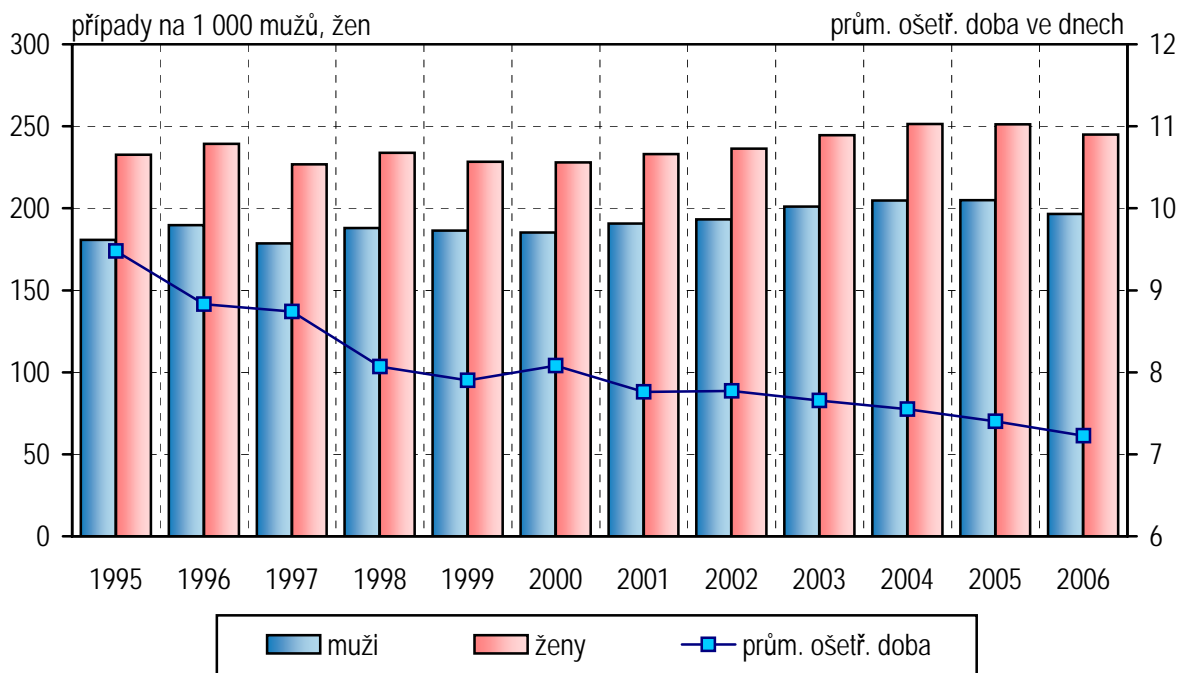
Kraj	Počet hospitalizací v kraji	Podíly z hospitalizací v kraji (v %)			Hospitalizace podle kraje bydliště ¹⁾				
		bydlící v kraji	bydlící mimo kraj	cizinci a bezdomovci	absolutně	na 1000 obyvatel kraje	hosp. mimo kraj (v %)	průměrná ošetrovací doba (dny)	průměrný věk
Hl. m. Praha	317 563	62,7	36,9	0,5	217 046	183,4	8,3	7,9	48,7
Středočeský	196 021	88,4	10,5	1,1	247 346	212,0	29,9	7,0	47,2
Jihočeský	134 107	92,0	7,5	0,5	135 600	215,6	9,0	7,1	47,8
Plzeňský	116 058	90,7	7,9	1,3	115 985	209,8	9,2	7,6	47,1
Karlovarský	60 642	92,1	7,1	0,8	69 149	227,0	19,2	7,0	46,1
Ústecký	191 359	96,1	3,8	0,1	206 548	250,9	11,0	7,2	46,1
Liberecký	97 746	88,4	11,2	0,4	107 140	249,3	19,4	7,1	47,1
Královéhradecký	118 784	85,2	14,4	0,4	113 400	206,5	10,8	7,6	47,9
Pardubický	94 052	93,1	6,8	0,2	108 594	214,3	19,4	7,7	47,1
Vysočina	112 921	89,6	10,3	0,1	121 696	238,1	16,9	6,9	47,3
Jihomoravský	285 780	86,9	12,6	0,5	259 263	229,2	4,2	7,6	48,4
Olomoucký	139 142	88,8	11,1	0,1	137 136	214,5	9,9	6,6	47,2
Zlínský	127 929	93,4	6,2	0,4	138 083	234,1	13,4	6,6	47,4
Moravskoslezský	279 967	96,3	3,3	0,4	284 301	227,5	5,2	7,0	47,9
ČR	2 272 071	87,1	12,5	0,5	2 261 287	220,3	12,5	7,2	47,5

¹⁾ Hospitalizovaní s trvalým bydlištěm v příslušném kraji ČR

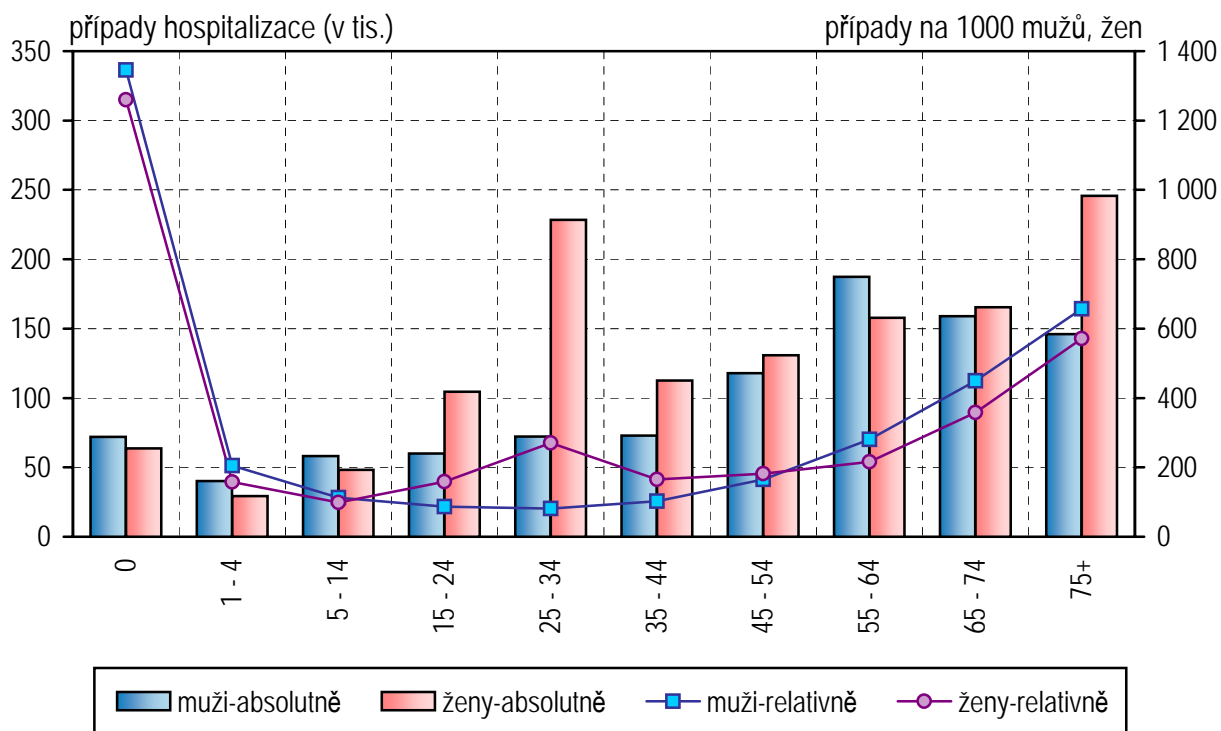
Hospitalizovaní a operovaní podle pohlaví v ČR v roce 2006

Pohlaví	Počet hospitalizací				Podíl operací (v %)	Průměrná ošetrovací doba			
	celkem	v tom s operací				celkem	hospitalizace s operací		
		neodkl.	jiná	žádná			neodkl.	jiná	žádná
Muži	985 626	42 205	247 682	695 739	29,4	7,2	8,2	6,1	7,6
Ženy	1 286 445	56 234	332 735	897 476	30,2	7,2	7,5	5,3	7,9
Celkem	2 272 071	98 439	580 417	1 593 215	29,9	7,2	7,8	5,6	7,8

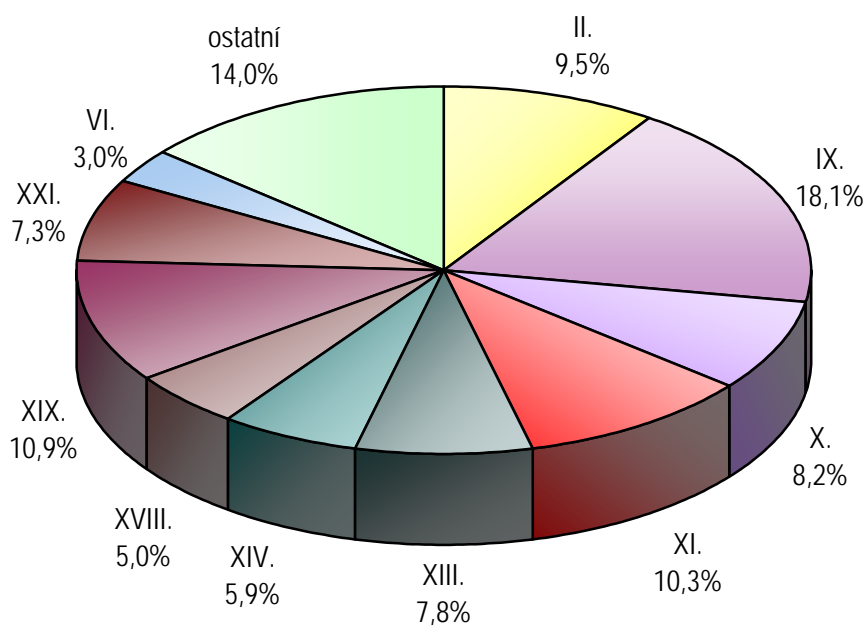
Vývoj hospitalizovanosti a průměrné ošetřovací doby v letech 1995 - 2006

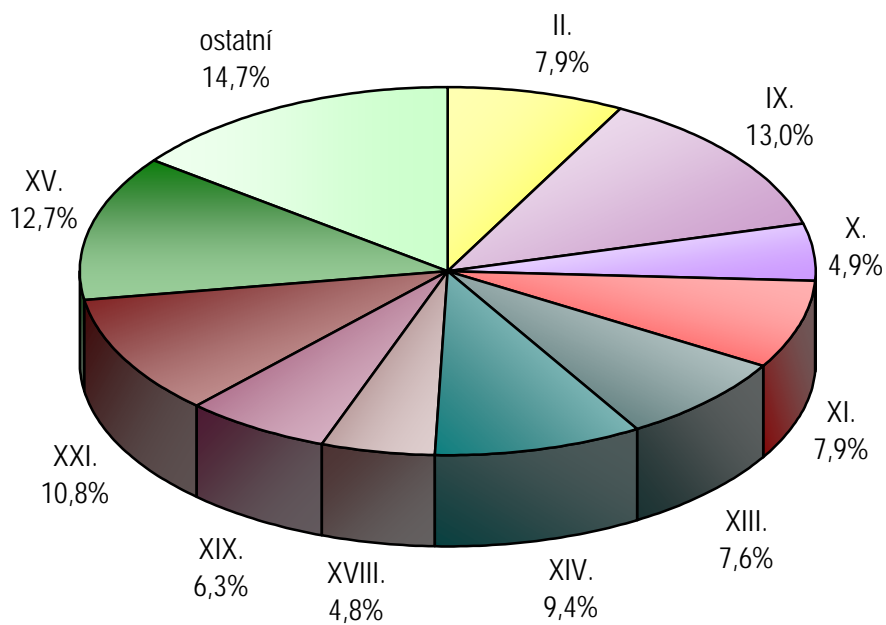
Počty hospitalizací podle věkových skupin v roce 2006

Struktura hospitalizací podle kapitol MKN-10 - muži

Struktura hospitalizací podle kapitol MKN-10 - ženy

Počet hospitalizací podle okresu bydliště na 1000 obyvatel v ČR v roce 2006

